

1920. június 4. péntek

A korabeli sajtó hírei szerint:

„Budapest állandó telefonösszeköttetésben állt Párizssal. A nagy sajtóorgánumok kiadóhivatalai előtt nagy tömegek lesték a kirakatban időnként megjelenő friss hírközleményeket. Az utcák kora reggeltől nyugtalansággal voltak tele. A Simonyi-Semadam Sándor vezette kormány június 4-én katonai készültséget rendelt el az összes csapattesteknél, csendőrösszpontosítások történtek és a városokban a rendőrőrszemeket megkettőzték. Az emberek arcán szorongás és fáradtság látszott.

Tíz óra után pár perccel jött egy hír. Egy végzetes hír. Megkondultak a harangok. Előbb Pesten, aztán az ország többi területén is elterjedt a hír. Két órán át tartott a harangzúgás. Az egész ország területén zúgtak a harangok.

Budapest gyászba borult, az emberek feketébe öltöztek. Gyászlobogók lengtek mindenhol. Az emberek, a férfiaktól az asszonyokon át a gyerekekig és az öregekig mind zokogtak. Emberek rázták haragosan az ég felé az öklüket. Az Oktogon sarkán egy rokkant katona letépte zubbonyát és könyökben levágott csonka karját mutatva, őrihangon kiabálta: "Hát ezért?"

Az utcákon ismeretlen emberek borultak egymás nyakába, mások a zokogókat vigasztalták. A rikkancsok hangja vágott bele időnként ebbe a gyászos hangulatba: "Rendkívüli kiadás!" A lapok gyászkeretben jelentek meg, az emberek hangosan olvasták egymásnak a vezércikkeket. A Múzeum körúton az emberek a Himnuszt kezdték énekelni.

A templomok hamar tele lettek síró emberekkel, papok próbálták vigasztalni az elkeseredett embereket.

Az ország összes italmérése bezárt. Minden zárva volt, csak a harangok zúgtak, siratták az elhunytat. Az iskolában nem tanítottak, a diákok és a tanárok egyaránt siratták az elhunytat. Az elhunytat, az ezer éves Magyarországot.”

Miközben Magyarországon ez a síron túli hangulat uralkodott, valahol Párizs mellett, a XIV. és XV. Lajos francia királyok által építtetett Trianon-kastélyban megcsonkították hazánkat.

Magyarország vesztesége számokban kifejezve (kerekítve) a szerződés alapján a következőképpen oszlott meg:

Magyarország területe (Horvátországgal együtt) 325 ezer négyzetkilométerről 93 ezerre és lakossága 18,2 millióról 7,6 millióra csökkent. Ugyanekkor több mint 3 millió magyar került az új határokon túlra, holott ezek jobbára összefüggő tömbben az új utódállamok határai mentén éltek.

Ily módon került: 1,6 millió magyar Romániához, kb. 1 millió Csehszlovákiához, félmillió Jugoszláviához, és kb. 26 ezer Ausztriához. Szinte minden harmadik magyar idegen állampolgárrá vált. Területileg nézve Magyarország kétharmadát (71%-át) elveszítette, miközben a csehek és románok területe megduplázódott. Románia például nagyobb területet kapott -103 ezer négyzetkilométer-, mint a meghagyott, csonka Magyarország. A szerbek területe ötszörösére gyarapodott és lakossága 4 millióról 13 millióra emelkedett. A háború többi „bűnöse” esetében viszont Németországtól területének csak 13%-át és lakosságának 10%-át vették el. Bulgáriától 8%-nyi területet csatoltak el, az ennek megfelelő arányú lakossággal, Törökország pedig csak azon területeit veszítette el, melyeknek lakossága nem volt török.

A trianoni döntés értelmében tehát, melyről Magyarországot senki sem kérdezte meg, a magyar állam területének 71,4%-át, lakosságának pedig 64%-át elveszítette. Hegyeinek, erdőinek, ásványkincseinek, vizeinek és vasútvonalainak zömét szintén elveszítette... Az új határ pont a vasúti csomópontok után került meghúzásra. Losonc, Rozsnyó, Kassa, Csap, Királyháza, Szatmár, Nagyvárad, Arad, Temesvár, Szabadka...

Tehát Magyarország mindezt elveszítette anélkül, hogy lakosságát megkérdezték volna.

A viták elkerülése miatt egyoldalú döntés született, mert a jogszerű birtokosokat a tárgyalásból kizárták, a magyar felet csak akkor hívták meg, mikor szentesítenie kellett saját országának megcsonkítását.

A 3 millió magyarnak, akiket idegen uralom alá hajtottak, az elnyomás és üldözés jutott osztályrészül.

Az akkori francia külügyminiszter így vélekedett: "Egy nemzet sincs megalázva azzal, hogy legyőzték, vagy ha aláírt késsel a torkán egy végzetes békeszerződést. Becstelenné válik azonban, ha nem tiltakozik, ha tönkretételéhez maga is hozzájárulását adja. Nem a vesztes a bukás, hanem a lemondás."

A korabeli források és hírek után mit is jelent nekünk Trianon?

1. 2010 óta a nemzet összetartozásának napját, hiszen egy nemzetet el- nem, csak szétválasztani lehet, ez a hivatalos verzió.
2. A tragédiát, az összeomlás szimbólumát, hiszen egy ezeréves Nagy Magyarország szűnt meg létezni.
3. A gyűlöletet és a bosszút jelentette és jelenti ma is nagyon sokaknak az akkori győztes nagy és kishatalmakkal szemben, elsősorban Franciaországgal és a kisantanttal szemben. A magyar társadalom egy nagy része ma is román, szlovák és szerbellenességét hangoztatja, érezteti, vagy sejteti.
4. A bűnösök, vagy a bűnbakok keresést, és közel száz éve találják meg egyesek a zsidók, kommunisták, nagypolgárok, liberálisok körében, személyében azokat.
5. A küzdelmet, ami végig kísérte a két világháború közötti politikát, a hivatalost és a nem hivatalost is. A revízió kényszere pedig a második ország égést idézte elő.
6. Egy történelmi eseményt a sok 20. századi között, sajnos a mai fiatalság nagy részének Trianon nem több ennél.
7. Egy kastélyt, a Versailles-i óriási kert végében, kopottan, amit a turisták sem nagyon látogatnak. A Nagy-Trianon kastély egykori báltermében francia és angol nyelvű táblácska jelzi a szomorú tény.

Trianon traumája csak lassan oldódik fel. A "Nem, nem, soha!", az "Igazságot Magyarországnak!", a "Mindent vissza!" és a "Csonka Magyarország nem ország, egész Magyarország mennyország!" Jelszavak hangoztatása és értelmezése már csak a múlté. Székely, vagy felvidéki barátaink sorsát, napjait egyre gyakrabban láthatjuk, ismerhetjük az Európai Unió közösségén belül.

Lázár Tibor